

+รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ เมืองสรวง จังหวัด ร้อยเอ็ด
ข้อมูล ณ วันที่ ๑ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายวิชัย ทวินันท์

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๘๓ หมู่ ๔ ตำบลหนองหิน อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

โทรศัพท์ ๐๖๓๑๙๔๑๔๙๔ Facebook <https://www.facebook.com/ThawinantFarm>

Line ๐๖๓-๑๙๔๑๔๙๔

เกิด พ.ศ. ๒๔๙๖ ปัจจุบันอายุ ๗๒ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยนครราชสีมา

คณะ/สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑๒๐,๒๕๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๓ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. ข้าว ๑ ไร่ ๑ ตัน

๒. มะม่วงน้ำดอกไม้

๓. แปลงผักอินทรีย์

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา

๒. การปลูกผักอินทรีย์

๓. การทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก

๔. การเลี้ยงสัตว์

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. การทำบัญชีครัวเรือน

๓. มาตรฐานสินค้าเกษตร

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
๒. การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
๓. การทำแผนธุรกิจ

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง

๑. วัตถุประสงค์

๑ ส่งเสริมและพัฒนากิจการบริหารจัดการทำการเกษตรแบบผสมผสานให้กับเกษตรกรภายในชุมชน เพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ

๒ พัฒนาเกษตรกรภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงให้ มีความรู้ความสามารถในการทำการเกษตรแบบผสมผสาน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๒. บุคคลเป้าหมาย

เกษตรกรที่สนใจการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลหนองหิน และตำบลอื่นๆภายในอำเภอ รวมถึงเกษตรกรภายนอกที่สนใจสามารถมาศึกษาดูงานได้

๓. แนวทางการดำเนินโครงการ

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์หลัก)อำเภอเมือง สรรวงได้ปรับปรุง ส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ปรับปรุงฐานเรียนรู้ องค์ความรู้ เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพการพึ่งตนเองในระดับครัวเรือน และ การเพิ่มศักยภาพความเข้มแข็งในระดับชุมชนด้วย และยังคงบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในการขับเคลื่อนโครงการ ทั้งภาคราชการ เอกชน สถาบันทางการศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน เกษตรกร ในรูปแบบการประสานความร่วมมือภายใต้กรอบและวัตถุประสงค์เดียวกัน เพื่อที่จะทำงานร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถให้เกษตรกรที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานได้ตลอดทั้งปี

๔. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๔.๑ ผลผลิต (Output)

๑. เกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๒๐๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านการเกษตรที่เหมาะสม พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการประกอบอาชีพทางการเกษตรและการดำเนิน

ชีวิต

๒. ได้รับการพัฒนาศักยภาพการผลิตตามความต้องการ และมีมาตรฐานรองรับ

๓. มีเกษตรกรต้นแบบที่นำองค์ความรู้ที่เหมาะสมจากการอบรม การศึกษาดูงาน มาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมของตนเอง

๔.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

๑. เกษตรกรที่สนใจการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีความมั่นคงทางอาหาร มีรายได้ มีอาชีพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้

๒. ผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรมีการพัฒนา ได้รับมาตรฐาน สามารถแข่งขันทางการตลาดได้

๓. ขยายผลองค์ความรู้จากชุมชนต้นแบบสู่ชุมชนใกล้เคียง สามารถสร้างเครือข่ายต่อไป

๔.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑. เกษตรกรภายในชุมชนจำนวน ๒๐๐ คน ร้อยละ ๘๐ ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านการเกษตร

๒. สามารถสร้างกลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนและเป็นชุมชนต้นแบบในระดับอำเภอ จำนวน ๑ กลุ่ม

เชิงคุณภาพ

๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองและสามารถลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ในครัวเรือน

๒. มีฐานข้อมูลกลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนต้นแบบในระดับอำเภอ และมีฐานข้อมูลองค์ความรู้เฉพาะของตัวเอง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

นายวิชัย ทิพนันท์ มีส่วนร่วมในฐานะคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับจังหวัดก่อนที่จะมีการเข้าร่วมประชุมนำเสนอแนวทางการเสนอแผนพัฒนาตามความจำเป็นของพื้นที่ ได้มีการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ในอำเภอเพื่อที่จะนำเสนอแผนพัฒนาจังหวัด พื้นที่อำเภอเมืองสรวงหลังจากผ่านการวิเคราะห์จากคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรทั้งศูนย์หลักและศูนย์เครือข่าย รวมถึงคณะกรรมการแปลงใหญ่ทั้ง ๑๐ แปลงของอำเภอ และผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ปราชญ์ชาวบ้าน มีการวิเคราะห์ร่วมกันว่าอำเภอเมืองสรวงมีการปลูกพืชที่หลากหลายและบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกัน ตำบลคูเมืองมีปัญหาด้านการจัดการพื้นที่ด้านดินเนื่องจากดินมีความเป็นดินเหนียว ดินดาน มีความเป็นลูกรัง ส่วนตำบลอื่นๆ เป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการทำนา ซึ่งเป็น S๓ และ N เป็นส่วนใหญ่

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนพัฒนา ศพก. ร่วมกับ คณะกรรมการ ศพก.เครือข่าย สำนักงานเกษตรอำเภอ ประธานแปลงใหญ่ข้าว ร่วมวิเคราะห์ถึงปัญหาเพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน หาแนวทางพัฒนาร่วมกัน ทำให้ได้ข้อสรุปแผนพัฒนาดังนี้

แผนพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ปี พ.ศ.๒๕๖๘
อำเภอเมืองสรวง

การพัฒนา ศพก. เพื่อให้มีความพร้อมในการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. อำเภอ ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพ ศพก.ดังนี้

๑. การวิเคราะห์และมาตรการลดความเสี่ยงในการพัฒนา ศพก. ที่จะเกิดขึ้น ได้ ดังนี้

ที่	ด้านความเสี่ยง	ผลกระทบที่เกิด	มาตรการลดความเสี่ยง
๑.	ด้านการเงิน	ความเสี่ยงเรื่องความไม่แน่นอนของรายได้ การปรับขึ้นของราคาสินค้าต่างๆ รวมทั้งค่าขนส่งสินค้า	มีการควบคุมการใช้จ่าย จัดทำบัญชีครัวเรือน รายรับ-รายจ่าย แต่ละฤดูกาลผลิต
๒.	ด้านการดำเนินงาน	-เกษตรกรต้นแบบอายุมาก สุขภาพไม่แข็งแรงและไม่มีเวลาในการดำเนินการเท่าที่ควร	บูรณาการร่วมกับเครือข่าย ศพก. และสอนลูกหลานให้สามารถดำเนินกิจกรรมแทนได้
๓.	ด้านตลาด	ราคาผลผลิตตกต่ำ ผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด	สร้างกลุ่มและเครือข่ายเพื่อให้มีผลิตเพิ่มมากขึ้น และมีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต
๔.	ด้านเทคโนโลยี	ขาดเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อเพิ่มการผลิต ขาดแคลนเครื่องจักรที่ทันสมัย	จัดหาหรือรับการสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เข้าอบรมเพื่อเพิ่มความรู้
๕.	ด้านสิ่งแวดล้อม	ภัยธรรมชาติ โรคแมลงศัตรูพืชแล้ง พื้นที่ N (ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว)	จัดทำแผนบริหารจัดการเรื่องแล้ง เช่นปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้มีความเหมาะสม ใช้พลังงานทดแทน (ระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์) การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าในแปลง
๖.	ด้านการเมืองและกฎระเบียบ	การเปลี่ยนแปลงนโยบาย และกฎระเบียบต่างๆ	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมืองและกฎระเบียบต่างๆ

***หมายเหตุ: ด้านความเสี่ยงสามารถปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมตามสภาพพื้นที่ของ ศพก. นั้น ๆ

๒. Pain Point การพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ มีประเด็นดังนี้

ประเด็น		มี	ไม่มี
๑.๑ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์			
๑) กลุ่มเป้าหมาย เลือกบุคคลเป้าหมายที่มาใช้บริการและเรียนรู้ใน ศพก.			
	เกษตรกรในชุมชน	✓	
	เกษตรกรนอกชุมชน	✓	
	ประชาชนทั่วไป	✓	
	นักเรียน นักศึกษา ที่สนใจด้านเกษตร ของ ศพก.นั้น	✓	
	อื่น ๆ ระบุ.....		
๒) วัตถุประสงค์ของ ศพก.			
	เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร	✓	
	เพื่อเพิ่มทักษะการผลิตสินค้าเกษตร	✓	
	เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน	✓	
	เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร	✓	
	อื่น ๆ ระบุ		
๑.๒ สถานที่และจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน			
๑) สถานที่ตั้ง			
	สะดวกเข้าถึงง่าย	✓	
	การคมนาคมสะดวก	✓	
	ใกล้ชุมชน	✓	
	อื่น ๆ ระบุ		
๒) โครงสร้างพื้นฐานมีความพร้อมในการรองรับผู้เข้าไปเรียนรู้			
	ศาลาเรียนรู้	✓	
	สื่อที่ใช้ในการเรียนรู้	✓	
	ห้องน้ำ	✓	
	โต๊ะ – เก้าอี้	✓	
	อื่น ๆ ระบุ.....		
๑.๓ พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ ประกอบด้วย			
	ออกแบบหลักสูตรที่ครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	✓	
	พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร โดยเน้นที่เทคนิคการผลิตที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	✓	
	จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่เข้าใจง่ายและครอบคลุม	✓	
	จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานเพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติ	✓	
๑.๔ สร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรร่วมในการถ่ายทอดความรู้			

ประเด็น		มี	ไม่มี
	เชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชน มาเป็นวิทยากรร่วม	✓	
	สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และทรัพยากร	✓	
	ร่วมมือกับเกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นแบบอย่าง และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรรายอื่น	✓	
๑.๕ จัดกิจกรรมการเรียนรู้			
	จัดการฝึกอบรม หลักสูตรระยะสั้น และกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	✓	
	จัดการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ	✓	
๑.๖ การให้คำปรึกษาและการสนับสนุน			
	ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนด้านเทคนิคแก่เกษตรกรผ่านทางสื่อออนไลน์ หรือการเยี่ยมชมในพื้นที่	✓	
	จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความรู้และการแก้ไขปัญหา	✓	
๑.๗ การวิจัยและพัฒนา			
	ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเทคนิคการผลิตใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และผลผลิต		✓
	ทดลองและประเมินเทคโนโลยีการเกษตรใหม่ๆ เพื่อแนะนำให้เกษตรกร	✓	
๑.๘ ประเมินผลและปรับปรุง			
	ประเมินผลการดำเนินงานของ ศพก. เป็นประจำ เพื่อระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของศูนย์	✓	
	ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมเป็นประจำ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรม	✓	
	รวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมเพื่อพัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	✓	
	ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมและบริการให้สอดคล้อง กับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของเกษตรกร	✓	
๑.๙ การตลาดและการประชาสัมพันธ์			
	ประชาสัมพันธ์ศูนย์เรียนรู้และหลักสูตรการฝึกอบรมผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ และการประชาสัมพันธ์ในชุมชน	✓	
	สร้างความร่วมมือกับสถาบันเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขยายเครือข่ายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย	✓	
	จัดกิจกรรมส่งเสริมการเกษตร เช่น งานแสดงสินค้าและการแข่งขัน เพื่อดึงดูดเกษตรกรและส่งเสริมการใช้บริการของศูนย์เรียนรู้	✓	

๓. การวางแผนพัฒนาการศึกษาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพ ศพก. โดยให้เกษตรกรต้นแบบวางแผนพัฒนา ศพก. เริ่มจากการมองเกษตรกรในชุมชนลูกค้า ผู้มาใช้บริการ ศพก. สินค้า การวางแผนจัดการ Supply Chain การจัดการเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้ การจัดการเครือข่าย โดยการใช้เครื่องมือ Model Canvas

Model Canvas				
๑. เกษตรกรในอำเภอเมืองสรวงและผู้ ที่สนใจ	๒. การทำนาแบบประณีต ๑ไร่ ๑ ต้น	๓. กลุ่มไลน์ facebook กลุ่มไลน์ และหน่วยงานทางภาครัฐ	๔. ให้ความรู้ที่แท้จริง สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ สร้างแรงบันดาลใจให้เห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำ มีแปลงสาธิต(แปลงต้นแบบ)และ กิจกรรมให้ศึกษา	
๕. ศพก.มีจุดเด่นในเรื่องการทำนาอินทรีย์แบบ ประณีต ๑ ไร่ ๑ ต้น	๖. วางแผนการผลิต การปลูกพืชมีการใส่ปุ๋ยคอก น้ำหมักชีวภาพเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน มีการใช้ระบบน้ำบาดาลโดยใช้ไฟฟ้าและโซล่าเซลล์ อาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติ การคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่รับมาตรฐานปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้เหมาะสม	๗. การผลิตได้รับมาตรฐาน GAP โดยขั้นตอนการผลิตโดยการใส่ปุ๋ยคอก น้ำหมักชีวภาพ แทนการใช้สารเคมีกำจัดแมลง แปลงปลูกต้องสะอาดปราศจากวัชพืช ใช้น้ำบาดาล	๘. การแปรรูปหรือเพิ่มมูลค่า การผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อจำหน่าย	๙. มีช่องทางสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์โดยการขายออนไลน์ผ่านทางไลน์ ,facebook ติดต่อโดยตรงกับเกษตรกรและหน่วยงานภาครัฐ
ความรู้ / ข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติม				
๑๐. ความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่		๑๑. หาความรู้ได้จากการฝึกอบรมและสื่อออนไลน์ต่างๆ เช่น youtube และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		
ควรสร้างเครือข่ายกับใคร ? อย่างไร ?				
๑๒. เครือข่าย ศพก. ,แปลงใหญ่ และกลุ่มเกษตรกร	๑๓. มีวิทยากรภายนอก		๑๔. สำนักงานเกษตรอำเภอ , เทศบาล. ,โรงเรียน ,ปศุสัตว์,พัฒนาที่ดิน ฯลฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	

แผนพัฒนา ศปก. อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นการพัฒนา	เป้าหมาย	พ.ศ.๒๕๖๗			พ.ศ. ๒๕๖๘								
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
การทำการเกษตรผสมผสานใน ศพก. (ระบบการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์)	เกษตรกร ๕๐ ราย												
การทำนาแบบประณีต ๑ ไร่ ๑ ต้น	เกษตรกร ๓๐ ราย												
การใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำ การเกษตร	เกษตรกร ๕๐ ราย												
การจัดการศัตรูพืช	เกษตรกร ๓๐ ราย												
พัฒนาระบบน้ำในแปลงนา	เกษตรกร ๓๐ ราย												
การจัดทำสื่อในการถ่ายทอดความรู้	เกษตรกร ๕๐ ราย												
การแปรรูปและเพิ่มมูลค่า	เกษตรกร ๕๐ ราย												

หลักสูตรวิชาหลักประจำ ศพก. อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

หลักสูตร การทำนาแบบประณีต ๑ ไร่ ๑ ตัน

วัตถุประสงค์หลักสูตร

๑. เพื่อให้ความรู้เรื่องการลดต้นทุนและการเพิ่มผลผลิตข้าว
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเทคนิค วิธีการ ขั้นตอนการปลูกข้าว ขาดดอกมะลิ ๑๐๕ ให้ได้ผลผลิตที่สูงขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้
๓. เพื่อสร้างกลุ่มและเครือข่ายกลุ่มผู้ปลูกข้าวในเขตอำเภอเมืองสรวง
๔. เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

บุคคลเป้าหมาย เกษตรกรในอำเภอเมืองสรวงและเกษตรกรที่สนใจ

เนื้อหาวิชาโดยสรุป

๑. การปลูกข้าว ขาดดอกมะลิ ๑๐๕ ให้ได้ผลผลิต ๑ ไร่ ๑ ตัน
๒. การจัดการพื้นที่ ระบบน้ำ และการจัดการแปลง
๓. การจัดการศัตรูพืชภายในแปลง
๔. การดูแลรักษาโดยไม่ใช้สารเคมี การเก็บเกี่ยว
๕. การตลาดและการจำหน่าย
๖. การแปรรูปและเพิ่มมูลค่า

วิธีการอบรม

ใช้วิธีการอบรมแบบบรรยาย การสาธิตและการปฏิบัติจริง

สื่อที่ใช้ในการอบรม

แผ่นพับ วัสดุทัศน สื่อจริง

ประโยชน์ที่ผู้เรียนรู้จะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้เรื่องการปลูกข้าว ขาดดอกมะลิ ๑๐๕ ให้ได้ผลผลิต ๑ ไร่ ๑ ตัน
๒. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเทคนิค วิธีการ ขั้นตอนการทำนาแบบประณีตและสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้
๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น แรงงานไม่มี โรคแมลงศัตรูพืช และมีความต้องการผลผลิตที่มากขึ้น

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ความท้าทายหรือจุดเปลี่ยนที่หันมาทำนาแบบประณีต คือ ทำน้อยให้ได้ผลผลิตมาก

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑. การใช้ปุ๋ยพืชสด น้ำหมัก เพื่อลดต้นทุนการผลิต
๒. การให้น้ำแบบสปริงเกอร์เพื่อพ่นน้ำหมักชีวภาพ
๓. ทำคลองกลางแปลงนาเพื่อนำน้ำเข้าแปลงสำหรับกำจัดวัชพืช
๔. ใช้รถดำนาแทนการใช้แรงงานคน และมีการใช้เมล็ดพันธุ์ดี

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. แบ่งแปลงนาออกเป็น ๒ ฝั่งและมีการขุดคลองน้ำตรงกลางเพื่อทำคลองส่งน้ำไว้ใช้ในแปลงนา
๒. ใช้รถดำนาเข้ามาทดแทนแรงงานคน แต่ยังใช้พันธุ์ข้าวชั้นดี
๓. การใช้สปริงเกอร์พ่นน้ำในช่วงที่ฝนทิ้งช่วงและทำบ่อพักน้ำเพื่อใช้ผสมน้ำหมักเวลาพ่นจะได้

ประหยัดแรงงานในการฉีดพ่น

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การทำนาแบบประณีต ๑ ไร่ ๑ ต้น วิธีการดังนี้

๑. ใช้ข้าวพันธุ์ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕

๒. การเตรียมดิน

- หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จ พ่นด้วย พ.ด.๑
- ธ.ค. ไถกลบตอซังข้าวแล้วหว่านเมล็ดพันธุ์ปอเทือง
- พ.ค. ไถกลบปอเทือง รอบที่ ๒
- หลังไถกลบปอเทือง รอบที่ ๒ ใส่ปุ๋ยคอก ๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่แล้วไถ

๓. การปักดำ

- ก่อนปักดำ ๑๐ วัน นำเมล็ดพันธุ์ไปเพาะกล้า
- ก่อนปักดำ ๑ วันให้เตรียมดิน โดยการไถบ่มให้ละเอียด
- ปักดำโดยใช้รถปักดำ ๑ ไร่ใช้เวลา ๑ ชั่วโมง

๔. การจัดการน้ำ

- หลังจากปักดำปล่อยน้ำเข้านา ๕ เซนติเมตร
- ใช้สปริงเกอร์พ่น อาทิตย์ละ ๒ วันในกรณีที่ฝนทิ้งช่วง
- หลังจากข้าวออกรวง ให้ระบายน้ำออกให้หมดเพื่อที่จะให้ข้าวมีความหอม

๕. การจัดการวัชพืช

- กำจัดวัชพืชโดยควบคุมน้ำให้มีน้ำขัง ๕ เซนติเมตรเป็นระยะเวลา ๑ เดือน เพื่อให้ข้าว

แตกกอ

๖. การใส่ปุ๋ย

- ไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมีแต่จะมีการพ่นน้ำหมักชีวภาพ แบ่งออกเป็น ๓ ช่วง
- ช่วงที่ ๑ ข้าวแตกกอ พ่นด้วยน้ำหมักจุลินทรีย์หน่อกล้วย (ประมาณเดือนกรกฎาคม)

ช่วงที่ ๒ ก่อนข้าวตั้งท้อง พ่นด้วยน้ำหมักผลไม้ (ประมาณเดือน สิงหาคม)

ช่วงที่ ๓ ข้างตั้งท้อง พันด้วยน้ำหมักมูลค่างคว (ประมาณเดือนกันยายน)
วิธีการพัน เทลงบ่อเก็บน้ำ จำนวน ๑๐ ลิตรต่อครั้งแล้วปล่อยไปตามสปริงเกอร์

๗. การตัดพันธุ์ปน

- แบ่งออกเป็น ๓ ช่วง คือ แตกกอ ตั้งท้อง ออกรวง

๘. การเก็บเกี่ยว

- ใช้รถเกี่ยวที่ไม่มีสิ่งเจือปนเพราะจะขายเป็นเมล็ดพันธุ์
- นำมาอบเพื่อลดความชื้นให้เหลือ ๑๕ เปอร์เซ็นต์
- บรรจุกระสอบๆละ ๒๕ กิโลกรัม รอจำหน่าย

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ ไร่

๑.๒) มะม่วงน้ำดอกไม้ พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ ไร่

๑.๓) พืชผัก พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ งาน

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลาอินทรี จำนวน ๒,๐๐๐ ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) ไก่พื้นเมือง จำนวน ๑๐๐ (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) มะนาว จำนวน ๓๐ ต้น

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเมล็ดพันธุ์ เป็นเงิน ๒๕๐ บาท/ไร่

๑.๒) ค่าเตรียมดิน ๔ ครั้ง เป็นเงิน ๘๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) ค่าปุ๋ยคอก เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๔) ค่าจ้างปักดำ เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๕) ค่ารถเกี่ยว เป็นเงิน ๖๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๔,๑๕๐ บาท/ไร่

รายได้ ๒๐,๘๕๐ บาท/ไร่

การจำหน่ายขายเป็นเมล็ดพันธุ์ ผลผลิต ๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ขายกิโลกรัมละ ๒๕ บาท

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผักสวนครัว

เฉลี่ยรายได้วันละ ๒๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ จากการขายมะนาว
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๓๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ไข่พื้นเมือง
เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ เมล็ดพันธุ์ข้าว ไข่พื้นเมือง มะนาว พืชผักสวนครัว
เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๒๐,๒๕๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)
ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

๑. มีความมั่นคงทางด้านอาหาร มีพืชผักไว้บริโภคในครัวเรือน มีสินค้าที่ปลอดภัยได้รับ
มาตรฐาน

๒. มีรายได้ตลอดปี

๓. ลดต้นทุนการผลิตได้อย่างยั่งยืน ลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดวัชพืช

เกษตรกรรายอื่น

๑. เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชน สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรภายใน
ชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

๒. มีแปลงเรียนรู้จริงให้ได้ศึกษา มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่เข้ามาใช้ในภาค
การเกษตรเพื่อลดการใช้แรงงานคน

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

๑. เป็นต้นแบบการทำการเกษตรแบบหมุนเวียนภายในฟาร์ม ลดขยะหรือเศษวัสดุเหลือ
ใช้ภายในมีการนำกลับมาหมุนเวียนใช้ตามหลัก Zero Waste

๒. สามารถสร้างงาน สร้างรายได้เป็นรายได้เป็นรูปธรรม สามารถนำแรงงานกลับมา
ทำงานภายในชุมชนถิ่นฐานบ้านเกิดได้

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การทำนาแบบอินทรีย์ คือการทำแบบใช้วัสดุที่มีตามธรรมชาติ เลิกใช้ปุ๋ยเคมี ยาและสารกำจัด
ศัตรูพืช เริ่มตั้งแต่ไถกลบตอซังข้าวทำให้ไม่มีการเผาในพื้นที่นา การหว่านบอเทืองแล้วไถกลบสามารถเพิ่มธาตุ
อาหารในดิน การนำมูลสัตว์ที่ได้จากการเลี้ยงปศุสัตว์ภายในฟาร์มมาทำปุ๋ยคอก การนำเศษใบไม้มาทำปุ๋ยหมัก การ
นำเศษพืชผักและวัสดุเหลือใช้จากการทำอาหารมาทำเป็นน้ำหมักชีวภาพ เศษกิ่งไม้นำมาทำน้ำส้มควันไม้ กำจัด
ศัตรูพืชโดยใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น บิวเวอเรีย ไตรโคเดอร์มา จะเห็นได้ว่าทุกระบวนการไม่มีการใช้สารเคมีหรือ
ปุ๋ยเคมี ทำให้ดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ การใช้ชีวภัณฑ์ทำให้ศัตรูธรรมชาติไม่ได้ถูกทำลาย ทำให้เกษตรกรสามารถ
ลดต้นทุนการผลิตได้และเกิดความยั่งยืนในอาชีพเกษตรกรรมต่อไปในภายภาคหน้า

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. ไม่เผาพื้นที่การเกษตร การทำนาโดยการไถกลบตอซังเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกทาง
หนึ่งซึ่งการไถกลบเป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินและเป็นการลดการเพิ่มธาตุอาหารในดินอีกด้วย

๒. การหว่านปุ๋ยพืชสด เช่น ปอเทือง หลังฤดูทำนาทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในช่วงที่ปอเทืองออกดอก ถือเป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรร่อยากเข้ามาศึกษาดูงานมากขึ้นโดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อช่องทางออนไลน์

๓. เศษพืช/วัสดุทางการเกษตร สามารถนำมาทำน้ำหมักชีวภาพ และทำปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อเป็นการกำจัดขยะในพื้นที่ภายในแปลง

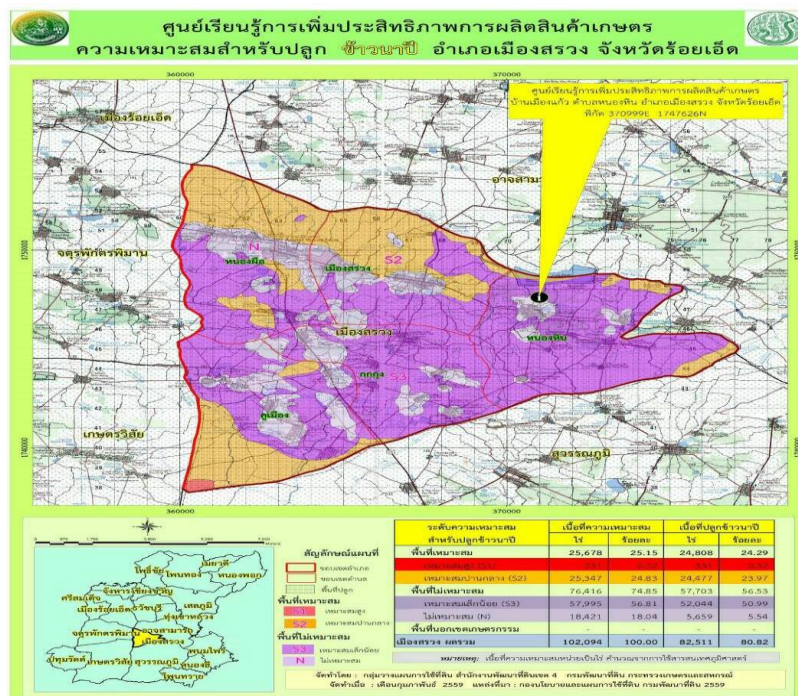
๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

อำเภอเมืองสรวงมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๙๖,๓๓๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๘,๑๓๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๒๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔๓,๙๑๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๕๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๔,๑๘๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๑

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๙๖,๓๓๖ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเมืองสรวง	๐	๒๘,๑๓๙	๔๓,๙๑๔	๒๔,๑๘๖	๙๖,๓๓๖
กกกุง	๐	๑,๙๒๑	๑๐,๙๔๕	๔,๒๘๖	๑๗,๑๕๓
คูเมือง	๐	๕,๑๙๒	๘,๗๙๕	๖,๒๐๖	๒๐,๑๙๔
เมืองสรวง	๐	๗,๘๘๖	๓,๙๘๖	๔,๙๗๓	๑๖,๘๔๕
หนองผือ	๐	๙,๒๓๖	๖,๒๘๖	๔,๗๙๖	๒๐,๓๑๘
หนองหิน	๐	๑๓,๙๐๐	๓,๙๐๒	๓,๙๒๓	๒๑,๗๒๕

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑. เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรของ ศพก.

๒. เป็นจุดสาธิตด้านดินและปุ๋ย และเป็นหมอดินอาสาของกรมพัฒนาที่ดิน

๓. เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการน้ำรวมทั้งเป็นอาสาสมัครหลวง

๔. เป็นวิทยากรด้านปราชญ์เกษตรของเกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดร้อยเอ็ด

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๑. เป็นศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลหนองหิน ให้คำแนะนำ ปรึกษาด้านโรคและแมลงศัตรูพืช รวมถึงเป็นจุดสาธิตการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)

๒. เป็นจุดรับเรื่องร้องเรียนสถานการณ์สภาวะฝนทิ้งช่วงแล้วรายงานไปยังศูนย์อาสาสมัครหลวง

๓. เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลด้านพันธุ์พืช ปุ๋ย และเฝ้าระวังกลุ่มที่เข้ามาหลอกลวงด้านการเกษตรในพื้นที่

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

มีการเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ทั้ง FacebookK Line สถานีวิทยุ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลองค์ความรู้เรื่อง ทำนา ๑ ไร่ได้ ๑ ตัน ได้มีการเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ของหน่วยงานราชการ ไม่ว่าจะเป็น รายการเกษตรพบคุณ ของสำนักงานเกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด รายการ อุ่นฟ้าไอดิน FM ๙๒.๕ MHz / AM ๘๙๑ KHz สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และประชาสัมพันธ์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดร้อยเอ็ด ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ทำให้มีเกษตรกรในชุมชนที่ได้ฟังและได้ไปศึกษาดูงานมีแนวความคิดที่จะทำตามโดยเปลี่ยนวิธีการทำนาแบบหว่านมาเป็นการทำนาดำด้วยรถดำนา และมีการทำการเกษตรแบบไม่ใช้ปุ๋ยเคมี มากขึ้น

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

๑. เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ฐานเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักโบกาฉิ ตามโครงการพักชำระหนี้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาเมืองสรวง

๒. เป็นปราชญ์ด้านการเกษตรในการร่วมเสนอและจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

๓. เป็นที่ปรึกษาด้านโครงการอาหารกลางวันให้กับโรงเรียนชุมชนบ้านข่อย ตำบลหนองหิน

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. เป็นประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัดและอำเภอ มีหน้าที่ในการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาคการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับ ศพก.แต่ละอำเภอ

๒. ประชุมเครือข่าย รับฟังปัญหา และหาแนวทางแก้ไข ในกรณีที่เกิดปัญหาและส่งต่อเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีองค์ความรู้ และมีฐานเรียนรู้ให้เกษตรกรได้เข้ามาศึกษาได้เอง

๔. เป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจพอเพียงของอำเภอและหลายๆหน่วยงานภายในอำเภอ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน สามารถเป็นต้นแบบให้เกษตรกรภายในชุมชนสามารถกลับมาทำงานภายในชุมชนของตนเอง หลังจากที่ได้ไปทำงานต่างประเทศ และทำงานโรงงานในเมืองใหญ่ที่อยากกลับมาอยู่ที่บ้านเกิดกับครอบครัวแต่ไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นยังไง ศพก.คือแหล่งเรียนรู้แบบครบวงจร มีตัวอย่างให้ทำ มีองค์ความรู้ให้ศึกษา ทำให้แรงงานหลายคนตัดสินใจกลับมาทำการเกษตรพร้อมทั้งได้กลับมาอยู่กับคนในครอบครัวอีกครั้ง

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ศพก.คือแหล่งเรียนรู้และต้นแบบของหน่วยงานภาครัฐทั้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งหน่วยงานต่างๆในระดับอำเภอ เป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ของหน่วยงานต่างๆและมีเกษตรกรที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน ทั้งภายในอำเภอเมืองสรวงและอำเภอใกล้เคียงไม่น้อยกว่า ๓๐๐ คน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

๑. มีการสนับสนุนวัตถุดิบให้กับวัด เช่น พืชผักสวนครัว ในงานพิธีต่างๆทางศาสนา

๒. แจกจ่ายพันธุ์พืชผักสวนครัว เช่น พริก มะเขือ กิ่งพันธุ์มะนาว ให้กับเกษตรกรที่สนใจและเข้ามาศึกษาดูงาน

๓. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก เชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อแจกจ่ายเกษตรกรในชุมชนใกล้เคียง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ตั้งใจจริง ทำจริง ใช้เทคโนโลยี ร่วมกับภูมิปัญญา ทำน้อยต้องได้มาก

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นำเสนอผลงาน นายวิชัย ทวีนนท์ ประธาน ศพก.

๒. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นางสาวพิสมัย งามผิวเหลือง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๓. วิเคราะห์ SWOT นางสาวมาลียา อินทร์สุวรรณ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๔. บันทึกภาพและบันทึกข้อมูล นายระวี สาโรจน์ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

๕. วิเคราะห์และประเมินผล นายปพนศักดิ์ อุนลุม เกษตรอำเภอ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑. ถอดบทเรียนจากเรื่องเล่า

๒. แลกเปลี่ยนเรียนรู้

๓. วิเคราะห์ SWOT

๔. วิเคราะห์และประเมินผล

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

การสื่อสารบางครั้งเจ้าของศูนย์เรียนรู้เก็บเอกสารข้อมูลไม่ครบถ้วน บางอย่างหาไม่เจอทำให้หาเอกสารประกอบได้ไม่ครบถ้วน

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก

เกษตรกรเจ้าของ ศพก.

สินค้าหลัก

แปลงเรียนรู้ข้าว ๑ ไร่๑ ตัน

แปลงเรียนรู้มะม่วงน้ำดอกไม้

แปลงเรียนรู้ผักอินทรีย์

ฐานเรียนรู้การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา

ฐานเรียนรู้การปลูกผักอินทรีย์

ฐานเรียนรู้การทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมัก

Knowledge Management: KM
ROJET Agriculture

กานา ไร่ ได้ 1 ล้าน

เตรียมดิน

- ไถกลบตอ + พรวนแปลง
- พ่น พอส.1
- ไถกลบแปลง 2 ครั้ง
- ใช้ปุ๋ยคอก 500 กก./ไร่
- ไถดินชั้นใต้

เพาะปลูก

- ปลูกถึงบริเวณ 10%
- ใช้ปุ๋ยคอก 100 กก./ไร่

การดูแลรักษา

- ใส่ปุ๋ยคอก 3 ครั้ง (เดือน 1, 2, 3)
- ใส่ปุ๋ยคอก 100 กก./ไร่

การเก็บเกี่ยว

- ใช้รถเกี่ยว (20-30 ไร่/ชั่วโมง)
- ใช้รถบรรทุก (10-20 ไร่/ชั่วโมง)
- ใช้รถไถ (10-20 ไร่/ชั่วโมง)
- ใช้รถเกี่ยว (10-20 ไร่/ชั่วโมง)

ต้นทุนไร่ = 4,150 บาท

- เมล็ดพันธุ์ 250 บาท
- ปุ๋ยคอก 1,000 บาท
- ปุ๋ยคอก 1,000 บาท
- ค่ารถเกี่ยว 600 บาท

รายได้ 20,850 บาท/ไร่

กำไรสุทธิ 26,000 - 4,150 บาท

รายได้ 20,850 บาท/ไร่

WOW

งานเป็นงานที่มีผลตอบแทน
กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร / งานส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร (กพร.)
/ งาน Zoning by agri-map / งานโครงการพัฒนาและส่งเสริม / งานส่งเสริมพืช / งานวิศวกรรมเกษตร
/ งานวิชาการและส่งเสริมการเกษตร / งาน GAP-เกษตร

@ กพร. 101 ปี 2 ตึกสถาบันเกษตร

หลักสูตรการลดต้นทุนการผลิตข้าว

หลักสูตรการทำบัญชีครัวเรือน

หลักสูตรมาตรฐานสินค้าเกษตร

หลักสูตรเสริม/การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

หลักสูตรที่มีความโดดเด่น การทำเศรษฐกิจพอเพียง

จัดทำแผนพัฒนาระดับจังหวัด

ทำแผนพัฒนา ศพก.

หลักสูตรวิชาหลัก ทำนาแบบประณีต ๑ ไร่ ๑ ตัน

ผลสำเร็จในการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก.

ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

